

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1r-183/2019

Judecătoria Edineț

Sediul Central

Judecător Pșenița E.

DECIZIE

ÎN NUMELE LEGII

29 iulie anul 2019

municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Avînd în componența sa :

Președintele ședinței de judecată

Rotaru Ala

Judecătorii:

Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

Cu participarea:

Procurorului

Dubăsari Valeriu

Avocatului

Tataru Gheorghii

Judecînd în ordine de recurs în ședință publică recursul declarat de avocatul Tataru Gheorghii în interesele inculpatului Ciumac Seerghei împotriva sentinței Judecătoria Edineț Sediul Central din 01.11.2019, în cauza penală în privința lui

Ciumac Serghei *****, născut la *****, originar din mun.Chișinău, domiciliat în satul *****, căsătorit, are patru copii minori la întreținere, studii superioare, suspendat din funcția de inspector al SPF Otaci, supus militar, moldovean, cetățean al Republicii Moldova, anterior necondamnat;

-prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Ciumac Serghei în baza art.324 al.(4) Cod penal RM din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

În conformitate cu art.106 Cod penal s-a dispus confiscarea de la Ciumac Serghei mijloacele bănești în sumă de 50 (cincizeci) lei, cu trecerea lor forțată și gratuită în folosința și proprietatea statului.

S-a dispus referitor la corpul delict: un CD-R cu inscripția „Esperanza” de culoare alba cu inscripția „PTF Otaci (PVFI Rutier), 03.07.2016 (copie)”, ridicat în baza procesului-verbal de ridicare din 24 octombrie 2016 de la Serviciul Vamal, care se păstrează la materialele cauzei penale (f.d.39 vol.I) – de a păstrat la materialele cauzei penale pe tot parcursul termenului de păstrare cauzei.

Procedura de citare legal executată.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de fond: 13.10.2016-06.06.2019.

Termenul de judecare a cauzei în ordine de recurs: 26.11.2019-29.07.2020.

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți –

C O N S T A T Ă :

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse mai sus instanța de fond a reținut, că Ciumac Serghei *****, fiind angajat al Departamentului Poliției de Frontieră, în baza ordinului nr.873/ps din 04.08.2016, în grad special de locotenent major, desfășurând activitatea de serviciu în cadrul Biroului Vamal Briceni, Postului vamal Otaci, situat Republica Moldova, r-nul Ocnița, or.Otaci, *****, acționând contrar obligațiilor impuse de funcția deținută prin fișa de post, codul de etică și deontologie al polițistului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.481 din 10.05.2006, Legii nr.238 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră, Hotărârea Guvernului nr.434 din 19.06.2012 cu privire la Poliția de Frontieră, dispoziției D-38 din 10.04.2013 și Legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției, fiind obligat să nu se lase influențat în luarea deciziilor de către persoane din afara instituției, în special în situația în care acest fapt ar conduce la crearea anumitor favoruri unei persoane, iar comportamentul său atât public, cât și privat, nu trebuie să-l facă vulnerabil de o influență nedatorată altei persoane, să respingă și să comunice conducătorului ierarhic superior orice tentative sau acte de corupție, să nu folosească poziția sa în interese particulare și să nu sugereze o recompensă pentru îndeplinirea oricăror atribuții de serviciu, să nu solicite, să nu primească sau să nu accepte cadouri, împrumuturi și orice alte valori sau servicii, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, de la persoane cu care se află în relații de serviciu, urmărind în scop de profit, la data de 03.07.2016, în intervalul de timp 11:43:37 - 11:55:22 a pretins, acceptat și primit personal pentru sine de la Chiselița Vasile, șoferul autocarului de model *****-***** – 2001, cu n/î *****, care s-a prezentat pentru traversarea frontierei de stat al Republicii Moldova prin Postul vamal Otaci, în calitate de mită mijloace bănești proporțiile cărora nu depășesc 100 unități convenționale, reieșind din formula a câte 2 lei pentru fiecare pasager transportat, adică 50 lei, ce nu i se cuvin, pentru a nu interveni, favoriza și a autoriza trecerea persoanelor aflate în autocarul de model *****-***** – 2001, cu n/î ***** peste frontiera de stat a Republicii Moldova, prin Postul vamal Otaci, fără efectuarea controlului la trecerea frontierei și/sau cu încălcarea procedurii legale stabilite prin Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.

Instanța de fond a pronunțat sentința în cauză.

În termen sentința a fost atacată cu recurs de avocatul Tataru Gheorghi în interesele inculpatului Ciumac Serghei, care consideră că sentința instanței de fond este pasibilă casării.

În motivarea recursului a indicat, că:

-potrivit prevederilor art.444 al.(1) CPP hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: pct.2) instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.30, 31 și 33; pct.6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare; pct.7) nu au fost întrunite elementele infracțiunii;

-pentru una și aceeași acuzare, în baza unor și acelorași probe, de către instanța de fond - Judecătoria Edineț, au fost pronunțate două soluții diametral opuse: de achitare și de condamnare;

-potrivit art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (CEDO): Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra (...) temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...);

-în acest sens, potrivit prevederilor art.33 alin. (2) pct.6 CPP al RM Judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat: 6) dacă există alte circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului.

-menționează, că judecătorul examinând fondul cauzei din start a dat dovadă de imparțialitate, avînd un rol activ la adresarea întrebărilor, comportîndu-se ca un procuror, vizibil manifestîndu-se în favoarea acuzatorului de stat, dovadă fac înregistrarea audio a ședinței de judecată din data de 01.10.2019;

-potrivit prevederilor art.24 al.(2) CPP, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese, decât interesele legii, prevederi care în opinia apărării au fost încălcate în flagrant de judecător, acesta manifestîndu-și în mod vădit în favoarea acuzatorului de stat. În acest context a fost încălcat dreptul la o instanță imparțială în sensul art.26 al.(3) CPC și art.6 par.1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului;

-de apărare a fost înaintată o cerere de recuzare pe circumstanțele menționate supra, care însă a fost respinsă ca neîntemeiată. Urmare a celor menționate supra consideră că a fost încălcat dreptul la o instanță imparțială;

-subsecvent, în conformitate cu prevederile al.(1) art.389 al Codului de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată incontestabil prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, fiecare probă urmînd, conform dispozițiilor art.101 al.(1) să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Altfel spus, simplele afirmații, supoziții, deducții și declarații ale procurorului nu sunt probe pe baza cărora să se poată reține că s-ar fi săvârșit infracțiunea pentru care Ciumac Serghei a fost pus sub învinuire;

-toate afirmațiile din învinuire și sentință nu sunt decât simple speculații, sunt un șir de afirmații declarative ale procurorului nesustținute de nici o probă, preluate în mod automat de către judecător;

-pe parcursul cercetării judecătorești partea apărării a demonstrat lipsa de suport probator a acuzațiilor, lipsa oricărui act sau fapt al lui Ciumac Serghei din care să se poată deduce și reține comiterea unei infracțiuni;

-instanța de fond pur și simplu s-a rezumat la declarațiile așa zișilor martori Chiselița Vasile și Mațiaga Vladislav date la faza de urmărire penală în calitate de bănuit și învinuit pentru care nu poartă răspundere penală, care nu și-au regăsit confirmarea în instanța de judecată;

-conform art.384 al.(4) CPP instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată;

-martorul Mațiaga Vladislav a declarat în instanța de judecată că a activat în calitate de șofer la SRL „*****” pe ruta Soroca-Moscova și trecea prin postul vamal Otaci. Se colecta câte 2 lei de pasager pentru a ușura trecea prin postul vamal, a mai menționat că erau cazuri când nu

se strângea bani, dar dacă nu se dădeau bani situația nu se schimba, de transmiterea banilor se ocupa Chiselița Vasile. Lui Ciumac Serghei el personal nu i-a transmis nici o sumă de bani și nici nu a văzut dacă Chiselița Vasile i-a transmis lui Ciumac Serghei careva sume de bani;

-martorul Chiselița Vasile a declarat, că în perioada anului 2016 a activat în calitate de șofer la SRL „*****” și circula pe ruta Soroca-Moscova prin postul vamal Otaci. Colecta de la pasageri câte 2 lei. Cei doi lei nu îi cerea cineva se dădeau pentru că așa era tradiția. Concret când și cui a transmis 50 lei nu ține minte, iar pe de cealaltă parte că își susțin declarațiile date la urmărirea penală;

-după vizionarea înregistrărilor video în instanța de judecată de către martorii Mațiaga și Chiselița, ultimul a declarat că din înregistrări posibil a pus în pașaport 50 lei, dar cine se afla în gheretă și cine a perfectat actele nu cunoaște și nici nu a verificat pașaportul când i-a fost restituit;

-din înregistrările video și procesul-verbal de examinare a acestora rezultă, că martorul și procurorul presupune că conținutul celor introduse în pașaport de către Chiselița Vasile sunt bancnote, deși imaginile video nu reflectă cert acest fapt. Astfel, nu este clar ce obiect (pașaportul tehnic, bancnote sau alte obiecte etc., anume a pus Chiselița Vasile în pașaport. De asemenea dacă se presupune prin absurd că erau bancnote, nu este clar numărul de bancnote și nominalul lor. În așa mod, nu s-a identificat obiectul faptei infracționale;

-nici o probă nu indică la primirea de către Ciumac Serghei de la Chiselița Vasile a căror va sume bănești, ce ar confirma fapta infracțională;

-atât martorul Chiselița, cât și Mațiaga nu țin minte cui i-a transmis pașaportul său și acest fapt nu este confirmat nici prin secvențele video;

-din materialele cauzei rezultă, că martorul Chiselița Vasile a dat declarații după ce i-au fost prezentate la urmărirea penală imaginile video, ceia ce înseamnă că acesta nu-și amintește cert evenimentele din 03.07.2016;

-în conformitate cu prevederile al.(1) art.389 al Codului de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată incontestabil prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, fiecare probă urmând, conform dispozițiilor art.101 al.(1) să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei. iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Altfel spus, simplele afirmații, supoziții, deducții și declarații ale procurorului nu sunt probe pe baza cărora să se poată reține că s-ar fi săvârșit infracțiunea pentru care Ciumac Serghei a fost trimis în judecată;

-art.6 (2) CEDO prevede că orice persoană acuzată de o infracțiune penală este prezumată nevinovată până când culpabilitatea ei este legal stabilită. CtEDO a declarat în cazul Barberă, Messegue și Jabardo v.Spania că principiul prezumției de nevinovăție: [...] obligă, inter alia, ca îndeplinindu-și funcțiile sale, membrii instanței judecătorești să nu pornească de la ideea preconcepută că persoana acuzată a comis acțiunea incriminată: obligația de a prezenta dovezi revine procuraturii și orice dubii sunt în favoarea acuzatului;

-atrage atenția că Ciumac Serghei ***** a fost pus sub învinuire că el, fiind angajat al Departamentului Poliției de Frontieră la data de 03.07.16, în intervalul de timp 11:43:37 - 11:55:22 a pretins, acceptat și primit personal pentru sine de la Chiselița Vasile, șoferul autocarului de model ***** - 2001, cu n/î ***** , care s-a prezentat pentru traversarea frontierei de stat al Republicii Moldova prin Postul vamal Otaci, în calitate de mită mijloace bănești proporțiile cărora nu depășesc 100 unități convenționale, reieșind din formula a câte 2 lei pentru fiecare pasager transportat, adică 50 lei;

-atât la faza de urmărire penală, cât și la judecarea cauzei în instanța de fond, inculpatul Ciumac Serghei vina în infracțiunea imputată nu a recunoscut. A declarat cu toată certitudinea, că niciodată nu a pretins sau primit careva sume bănești de la șoferii autocarelor care au trecut prin postul vamal Otaci. Pe data de 03.07.2016 a fost la serviciu dar nu a perfectat pașapoartele din autocarul cu numărul de înmatriculare COW 675. Menționează că a fost reținut la data de 19.10.2016, adică peste 3 luni de la pretinsa faptă când a auzit pentru prima dată că Chiselita Vasile a transmis la data de 03.07.2016 cuiva din angajații poliției de frontieră suma de 50 lei;

-o probă incontestabilă că Ciumac Serghei nu a săvârșit fapta imputată servește și faptul că Conform Extrasului din sistemul informațional integrat al poliției de frontieră pasagerii la data de 03.07.16, orele 11:43-11:49, au fost deserviți de polițistul Prisacaru (f.d.32);

-dar nu cunoaște din care considerente judecătorul nu s-a expus asupra acestei probe care răstoarnă în principiu fondul cauzei;

-conchide, că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (Suominen c.Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c.Rusiei (2007) §85).

Solicită admiterea recursului, casarea integrală a sentinței Judecătoriei Edineț Sediul Central din 01.11.2019, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de fond în alt complet de judecată.

În ședința instanței de recurs avocatul Tataru Gheorghe și inculpatul Ciumac Serghei au susținut recursul declarat și au solicitat admiterea acestuia din motivele invocate și în sensul declarat.

Procurorul participant Dubăsari Valeriu în ședința instanței de recurs a solicitat respingerea recursului declarant și menținerea sentinței instanței de fond.

Verificând argumentele invocate în recurs prin prizma probelor administrate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, audiind participanții la proces, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea integrală a sentinței și remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată, reeșind din următoarele considerente.

Soluția Colegiului penal se întemeiază pe dispozițiile art.449 al.(1) pct.2) lit.c) CPP RM, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

Potrivit art.441 al.(1) CPP RM se reglementează, că instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art.441 al (2) CPP RM se indică, că instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

Potrivit art.448 al.(1) CPP RM se indică, că judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Conform art.448 al.(2) CPP RM la fel se indică, că instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Colegiul penal reține, că potrivit prevederilor art.384 alin.(3) CPP, sentința instanței de judecată trebuia să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit 384 al.(4) CPP se indică, că instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Totodată, conform prevederilor art.101 alin.(1) CPP, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul penal conchide, că judecând cauza penală în privința lui Ciumac Serghei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 al.(4) CP RM, instanța de fond nu a determinat aspecte importante pentru judecarea cauzei și a apreciat probele superficial, ca rezultat prematur a ajuns la concluzia de constatare a vinovăției inculpatului Ciumac Serghei în crima incriminată și ca urmare, încetarea procesului penal pe motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală, fără a respinge motivat toate probele invocate de inculpat și apărare în susținerea nevinovăției inculpatului.

Astfel, luându-se în considerație prevederile normelor legale cu privire la temeiurile de rejudecare a cauzei și anume art.449 al.(1) pct.2) lit.c) Cod Procedură Penală, instanța de recurs reiterează că potrivit materialelor cauzei și a proceselor-verbale a ședințelor judiciare, instanța de fond nu a reflectat situația de fapt constatată atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, nu a motivat convingător probele existente la caz.

La judecarea recursului declarat, partea apărării a invocat necesitatea cercetării suplimentare a probelor, asupra cărora instanța de fond nu s-a expus nici într-un mod, probe care urmează a fi cercetate și apreciate în ordinea stabilită, ce nu o poate face instanța de recurs, temei care generează soluția dispunerii rejudecării cauzei, or verificarea unor asemenea probe, cât și analiza faptelor reținute în sarcina inculpatului prin rechizitoriu ține doar de competența instanței de fond.

În ședința instanței de recurs nu pot fi administrate mărturiile personale ale inculpatului și ale celorlalți martori ai acuzării și apărării, prin audierea din nou alături de inculpatul cîț și a anumitor martori, nu pot fi întreprinse alte acțiuni procedurale ce ar contribui la verificarea probelor administrate de către instanța de fond, instanța de recurs nu întocmește proces-verbal al ședinței de judecată, prin urmare, instanța de recurs este în imposibilitate legală de a administra probe noi și nu poate proceda la o apreciere asupra vinovăției sau a nevinovăției inculpatului, fără a-l asculta pe inculpat și fără a evalua, în mod direct, elementele de probă prezentate de părți, în caz contrar procedura derulată neîndeplinind exigențele unui proces echitabil, drept garantat de art.6 CEDO.

Totodată, instanța de recurs reiterează faptul, că declanșînd o continuare a judecării cauzei în fond, recursul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât o dată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor ce a fost declarat.

În sensul celor enunțate, Colegiul penal statuează, că la chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau contravențional au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de fond, în alt complet de judecată.

În situația în care eroarea depistată nu poate fi corectată de către instanța de recurs, la rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să se conducă de normele legale ale legislației procesual-penale, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, iar în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării sentinței atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, cu adoptarea unei sentințe, cu respectarea prevederilor art.385 și art.394 Cod Procedură Penală a RM, legale, întemeiate și motivate.

La rejudecare cauza urmează a fi cercetată sub toate aspectele, complet și obiectiv a probelor propuse de părți, cu aprecierea obiectivă a probelor administrate în cauză și pronunțarea argumentată și detaliată asupra tuturor argumentelor invocate de participanții la proces, cu verificarea dacă în acțiunile inculpatului se cuprind elementele infracțiunii imputate, dacă sunt probe ce ar atesta volumul învinuirii formulate, fiind adoptată o sentință legală, întemeiată și motivată.

Conducându-se de art.449 al.(1) pct.2) lit.c) CPP RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

DECIDE:

Admite recursul declarat de avocatul Tataru Gheorghii în interesele inculpatului Ciumac Serghei împotriva sentinței Judecătoriai Edineț Sediul Central din 01.11.2019, sentință care se casează integral, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Rotaru Ala

Judecător

Burdeniuc Ruslana

Judecător

Pușca Dumitru